1853. DERTIGSTE JAARGANG. N°. 79.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag.** De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 1.60, buiten Assen franco per post *f* 1,75.

ZATURDAG 1 OCTOBER.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels **75** cent en voor elken regel meer **10** cent, behalve 35 cent zegelregt.

GEDEPUTEERDE STATEN der Provincie *DRENTHE* brengen hiermede ter kennis van het publiek, dat de door den Koning goedgekeurde begrooting betreffende de enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven,van *Drenthe*, voor de dienst van 1854, tegen betaling, algemeen verkrijgbaar is gesteld bij de Provinciale Drukkers de heeren *H. P. A. van Gorcum en comp.* te Assen.

Assen, 28 September 1853.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
De Voorzitter, DE VOS VAN STEENWIJK.
De Griffier, W. H. HOFSTEDE.

De prijs van het Brood.

Wij hebben ook behoord tot diegenen, die de afschaffing der broodzetting wenschelijk achtten; wij dachten, dat de vrije concurrentie beter dan de gemeente-besturen zou zorgen, dat het brood niet hooger in prijs kwam dan tegen den marktprijs der rogge, vermeerderd met eene kleine winst, een matig bakloon, den prijs der ingredienten, die bij het bakken noodig zijn en de belasting. Tot nog toe evenwel, wij moeten het bekennen, heeft de uitkomst niet aan onze verwachting beantwoord. Zoowel te dezer stede als te Zwolle en te Groningen hebben de bakkers, dadelijk nadat de broodzetting van wege de gemeente-besturen was afgeschaft, zelve eene zetting ingevoerd, waaraan allen zich houden; de verwachte concurrentie bestaat dus niet, terwijl van den anderen kant alle toezigt op den *prijs* van het brood aan de gemeente-besturen ontnomen is.

En is nu de zetting van de bakkers zoodanig, dat men kan aannemen, dat de prijs van het roggebrood tegenwoordig *zoo goedkoop mogelijk* is, d. i., dat zij voor het brood niet meer vragen, dan den prijs der rogge en der gebruikte ingredienten benevens eene matige winst, een billijk bakloon en de belasting?

A priori moet men er aan twijfelen; de bakkers zijn belanghebbenden, en het is niet te denken, dat zij het belang der gebruikers meer of evenzeer dan dat van zich zelve zullen behartigen; wij gelooven dan ook niet, dat men ons al te wantrouwig zal noemen, wanneer wij als mogelijk stellen, dat de bakkers in de eerste plaats voor *hun* belang zullen zorgen, en de prijs van het brood eerder te hoog dan te laag zullen zetten.

De ondervinding leert ook, dat dit wantrouwen niet ongegrond is, de prijs van het roggenbrood is te Meppel, ingevolge de zetting van het gemeente bestuur, *f* 〃-62 geweest ter zelfder tijd dat de zetting te Assen, door de bakkers gemaakt, ook *f* 〃-62 was, niettegenstaande de rogge op de markt te Meppel in den regel duurder is en daar op het gemaal, zoo wij ons niet vergissen, 65 opcenten van wege de gemeente meer geheven worden dan te Assen. Het tarwebrood is te Meppel vrij wat goedkooper dan te Assen.

Wij moeten hierbij nog opmerken, dat de bakkers, althans te Assen, voor een groot gedeelte den marktprijs bepalen, daar zij meestal degenen zijn, die de grootste inkoopen doen, en zij ook ligtelijk een paar partijtjes bijzonder hoog kunnen opdrijven, waardoor de middenprijs van de rogge, die ter markt is, natuurlijk zoo veel hooger komt.

Voorshands heeft dus de afschaffing der broodzetting te Assen niet alleen niet voordeelig maar zelfs nadeelig gewerkt. Dezelfde klagten hoort men te Groningen en te Zwolle.

Wij raden daarom de besturen der gemeenten, waar de brood-zetting nog bestaat, zich vooraf goed te bezinnen, alvorens tot afschaffing van dezelve over te gaan.

Wat is er echter te doen in die gemeenten, waar geene broodzetting van wege het bestuur meer plaats heeft?

Wij achten den tijd nog te kort, om nu reeds op het eenmaal genomen besluit terug te komen: men heeft nog te weinig ondervinding, om de afschaffing der brood-zetting als bepaald nadeelig aan te nemen.

Eén middel bestaat er echter, naar ons inzien, dat thans kan helpen, en dat is de concurrentie, die nu geheel ontbreekt, op te wekken, hetzij, dat eenige ingezetenen zich vereenigen, om eene bakkerij op te rigten, waar, zoo mogelijk goedkooper brood gebakken wordt, hetzij dat de invoer van buiten in de gemeente worde aangemoedigd. Het eerste zou zeker het meest afdoende zijn, en, bleek het dat dusdoende inderdaad goedkooper brood kon worden gebakden, dan zou daardoor een groote weldaad bewezen zijn aan de arbeidende klasse. Alle levensmiddelen zijn thans bijzonder duur, en daarom is voor den arbeider, nu het dagloon minder wordt, het sparen van 2 á 3 centen op 6 Ned. ponden brood van dubbel belang.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

〃De Uhlemas of Schriftgeleerden hebben den Sultan de keus gelaten tusschen eene oorlogsverklaring aan Rusland of een Troons-afstand," was de tijding, die wij in ons jongste nummer uit het Oosten mededeelden, doch zonder er onvoorwaardelijk geloof aan te hechten. Het bleek dan ook, dat ons wantrouwen gegrond was, trouwens latere berigten melden, dat de hoofduitlegger der schrift, de zoogenaamde Scheik, de man, die er toe aanzette, dat men den Sultan in zulk een moeijelijk *dilemma* plaatste, tot ander inzigt was gekomen en den oorlogzuchtigen toon der geestelijkheid een weinig had laten dalen. Sommige berigten zeggen zelfs, dat de Uhlemas berouw toonden. Hoe dit zij — het feest van den Beiram is rustig afgeloopen en alzoo weder een bedrijf van het Oostersche drama afgespeeld, dat niet van de droogste soort is. Engeland, Frankrijk, Oostenrijk en Rusland helpen den 〃Grooten Heer" nu op vriendschappelijke dan op vijandelijke wijze gezag en goed en geld verspelen, en als of deze met elkanderen nog niet bij magte waren tot het verdrukkingswerk, komen ook nu nog zijne eigene onderdanen en stellen de zedelijke onmagt van hunnen Vorst ten toon. De krijgsbenden, en vooral de hulptroepen en vreemde gelukzoekers daaronder, schreeuwden op gebiedenden toon om oorlog en bedaarden alleen door verhoogde soldij, en nu komen de 〃schriftgeleerden", de mannen der godsdienst en der wet, en stellen zich boven den 〃Grooten Heer!" Dat de eene vernedering eene andere uitlokt, bleek ook hier. Naauwelijks hadden de 〃schriftgeleerden" zoo onvoorzigtig de hand uitgestoken naar het gezag van den Turkschen Gebieder, of de Engelsche en Fransche gezanten lieten zich bij den 〃Grooten Heer" aandienen, om een toegang-biljet voor hunne schepen door de Dardanellen. Toen de Sultan hun dien toegang uit eigen beweging openstelde, ten einde Turkije te verdedigen tegen Rusland, werd op die vergunning weinig prijs gesteld en zelfs den 〃Grooten Heer" ingefluisterd: 〃roep ons niet luide, om binnen te komen, want wij zouden het toch niet doen!" en is het dus wel wonder, dat de 〃Verhevene Porte", nu de vraag gedaan wordt uit belang, n.l. om eigen onderdanen te beschermen en in elk mogelijk geval niet aan de achterdeur te staan, zich ongenegen toonde den firman te geven, die de Dardanellen voor Engeland en Frankrijk zou openen? Maar het: 〃roep ons niet!" veranderde in: **〃wij komen ongevraagd, ja wij komen tegen uw zin!"** en een paar schepen, welligt de kwartiermakers van een paar dozijn andere, zouden reeds hun anker voor Constantinopel hebben laten vallen. Wat doet de Sulan te midden van die politieke goochelarij en kunstgrepen? Lacht of schreit hij? Zeker van beide, maar bij den laatsten *tour d'adresse*, het binnenzeilen van de Dardanellen door Fransche en Engelsche schepen, meesmuilde hij gewis en lachte in zijn vuistje de hoogwijze en politieke 〃schriftgeleerden" uit. Wie weet, of een dier schepen niet te eeniger tijd den Beschermheer der Turken herbergt! (Volgens andere berigten zou het passeren der Dardanellen met volle toestemming des Sultans geschied zijn.)

De Keizer van Rusland is thans in het kamp te Olmutz of heeft het reeds weder verlaten. Hij reist met groot gevolg en het getal van hen, die belast zijn met de aangelegenheden zijner keuken, is zeer aanzienlijk. Men ziet hieruit, dat de Czaar om de Oostersche kwestie nog niet in zóó angstige gemoedsgesteldheid verkeert, dat hem de lust tot eten verging. In Oostenrijk en Pruissen spreekt men thans zeer weinig over binnenlandsche staatkunde, en zij, die eens op de parlementaire tribune aller oogen tot zich trokken, zijn als 't ware vergeten. Wie spreekt er nog van Jordan, von Usedom, van von Vincke, van von Arnim, van von Gagern? enz. enz. Wie denkt er aan de raadzaal des volks? De aandacht galoppeert als 't ware van het eene kamp naar het andere, om er militaire commando's te hooren en grootsche manoeuvres te zien, terwijl de meer bedaarden en nadenkenden soms in de vergaderingen der Geestelijkheid vertoeven. Het militair en het kerkelijk systeem zijn de beide groote krachten onzes tijds, en terwijl de Regeringen zich alle moeite geven, om de eerste tot waarschuwing van vreemden en tot bemoediging van vrienden aanschouwelijk te maken, en de tweede te leiden of binnen behoorlijke grenzen te beperken, gaan de Natien voort met veroveringen te bejagen op stoffelijk gebied, en de krachten der elementen meer en meer aan te wenden tot nut en genoegen der menschheid.

In Spanje is, zoo als wij hebben gemeld, een nieuw Ministerie opgetreden, dat, als alle andere Ministerien en dus zeer vervelende om aan te hooren, verkondigde: 〃wij zullen kroon en wet eerbiedigen." Als het maar tijd heeft, om door eenig feit die eerbiediging te toonen!

De Keizer van Frankrijk is met zijne Gemalin weder op reis. Overal klinkt hem het Hosannah! tegen, velen, die een halve eeuw leefden en een goed geheugen hebben, tot ergernis. Te Boulogne heeft men den 〃Beheerscher der Franschen" een goed woord toegesproken. Men noemde hem daar den 〃Keizer des vredes", gaf er zijn wensch te kennen, dat zijn 〃Rijk des vredes" lang mogt duren, dat vooral Engeland en Frankrijk eensgezind mogten blijven, om niet alleen als wachters van Europa's vrijheid die verhevene roeping te vervullen, maar ook door bestendige wisseling van handels-verkeer en als grootmoedige mededingers op den stoffelijken weg des vooruitgangs, te werken tot wezenlijk heil der wereld.

In ons Land was de aandacht op de opening der zittingen van der Tweede Kamer, en vooral op haar antwoord, naar aanleiding der Troonrede, gevestigd. Vroeger plagt zulk een antwoord het voorspel te zijn van de politieke handelingen der Wetgevende Magt en werd daarmede wel eens veel kostelijke tijd verspild. Thans stelt men de oogenblikken beter op prijs, en zonder aan de Troonrede alle gewigt te ontzeggen of het antwoord daarop tot eene echo te maken, is men tot juister wardering van de eerste en tot bepaalder meening aangaande het laatste gekomen. De kunst, om er lang over te spreken, heeft uitgediend, terwijl niemand zich meer aan woorden-zifterij waagt. — Ook bij de Natie is daarmede geen eer te behalen. 't Zou menig bekwaam Volksvertegenwoordiger vervelen, en het Ministerie zich ook niet leenen tot een speelbal van parlementarie spitsvondigheden. Het zou zijne waardige, gewigtige roeping beter begrijpen en doen eerbiedigen. De discussien over het Concept-antwoord op de Troonrede, in de Tweede Kamer gehouden, zijn dan ook spoedig afgeloopen. De Heer van Lynden had gewenscht, dat in genoemd adres de April-gebeurtenissen van den jongsten tijd niet geheel met stilzwijgen waren voorbijgegaan, en dat de hoogst feestelijke en hartelijke ontvangst aan Z. M. te Utrecht, eene van de grootste en belangrijkste steden onzes Lands, te beurt gevallen, in 's Lands raadzaal weerklank mogt vinden. Die wensch zou door duizenden in den Lande zijn ondersteund, als zij daartoe waren geroepen geworden. Ook wij meenen, dat de April-beweging niet als 't ware moet worden weggemoffeld.

De heer van Lynden sprak teregt over de schitterende ontvangst, die den Koning te Utrecht was bereid. Volgens bijzondere berigten, bij ons daaromtrent ingekomen, zou het inderdaad niet mogelijk zijn, een verhaal nopens het feestelijke en eigenaardige van dat bezoek en van de stemming der bevolking in die dagen, te geven. Zoo iets was, nà 's Konings inhuldiging te Amsterdam, niet gezien. Men meene niet, dat wij iets te kort willen doen aan de geestdrift en aanhankelijkheid van zoo vele steden en dorpen, door Z. M. gedurende zijne Regering bezocht — van de hartelijke en gulle ontvangst, die H. D. telken jare in de hoofdstad te beurt valt, maar te Utrecht bood het feestelijke iets eigenaardigs — dáár was Willem III meer dan *Koning* — daar was elks gevoel verhoogd en veredeld en het leve de Koning! had er eene beteekenis te meer, die, om begrepen te worden, niet in woorden omschreven behoeft te zijn.

De 〃onverdraagzaamste stad" van Nederland, ter zake van de Bisschoppelijke hierarchie, en daarom door velen gehaat, toonde zich hier de 〃blijdste" stad, en daarom wordt zij, bij de onmagt van den haat, bespot. Die spot zal de 〃onverdraagzame" willig, zelfs gaarne dragen. Er is een smaad, die alleen hem verlaagt van wien hij uitgaat. Hartelijk verheugt zich de ware Nederlander, dat de Koning weder op het standpunt staat, 't welk hem toekomt en te inniger is zijne vreugde daarover, wijl niet het zwaard, maar de wil der Natie zelve hem daarop terug bragt. Hij is er blijde over, dat de tijd der Minister-tournées onder trompetgeschal

DE VERTELLER ENZ.

De Acajou.

(*Vervolg en slot.*)

Dit is het tijdstip; dat men met het zagen der gevelde boomen een aanvang maakt. Men houwt stammen dwars door, ten einde de blokken dezelfde zwaarte te doen krijgen. Deze blokken zijn meer of minder lang, al naar mate de boom dik is. Men heeft te Balize een blok mahonijhout geladen, van 17 voet lang, 58 duim breed, metende 5,168 voet oppervlakte, en waarvan het gewigt op 15 ton begroot werd. De verbazend groote blokken, in Europa aangevoerd, worden er door middel der mechanieke zaag in zulke bladen gezaagd, dat men er twintig uit eene plank van twaalf streep krijgt. De blokken mahonijhout worden op de plaats zelve in het ruwe in het vierkant gehouwen, opdat ze op de karren niet zouden rollen.

Met de maand Maart komt de droogte aan; de door de regens, die tot de laatste dagen van Februarij aanhouden, geweekte grond wordt nu weder vast genoeg, om de wielen der karren te kunnen dragen, zonder te diepe sporen achter te laten. Zulk een kar wordt door veertien ossen getrokken.

Stellen wij ons eene werkplaats van veertig werklieden voor, die zes karren met zestig à zeventig ossen gebruiken. Twaalf mannen worden belast met de voertuigen te geleiden; aan zestien andere is de taak opgedragen het noodige gras voor het onderhoud der dieren te snijden; de andere worden gezigd, om de blokken hout op de karren te laden. Deze kampeeren op den grond, waar de boomen geveld zijn, en het vervoer der blokken heeft des nachts plaats, want des daags, en onder het dikke dak der boomen van het woud, waar de warmte zich concentreert, zouden de dieren dit brandende klimaat niet kunnen weerstaan.

Des avonds ten zes uren vertrekken de karren van het aan de boorden der rivier gelegen dorp; tegen middernacht komen zij ter plaatse, waar de lading moet geschieden. De met het laden belaste lieden worden bij het naderen der karren uit den slaap gewekt door het geklap der lange zweepen, dat in deze eenzaamheid zeer veel leven maakt. Zij staan op, plaatsen een groot luik schuins tegen het achterste gedeelte van het beladen voertuig en wentelen dan de zware stukken mahonijhout er op. Daarmede gaan drie uren verloren. Het werk daarna verrigt zijnde, trachten de laders hun gestoorden slaap weder te vatten, hetwelk hun tot des morgens 9 ure veroorloofd is. In dien tijd brengen de karren hare lading naar de boorden der rivier waar zij wordt neergeworpen na alvorens te zijn voorzien van het merk der eigenaars. De trekdieren worden dan gevoerd terwijl hunne geleiders tevens de vrijheid hebben om tot zonsondergang van de vermoeijenis te rusten.

Tegen het einde der maand Mei is de regentijd weder daar; de wolken ontlasten stroomen water, met dat gevolg dat de wegen binnen weinige uren onbruikbaar zijn. Dat is het teeken om het werk te staken. De ossen worden naar de weiden gezonden en de karren, tuigen en gereedschappen geborgen. De regentijd duurt tot in het midden der maand Junij. Dan zwellen de rivieren en slepen in haren geweldigen stroom de zwaarste voorwerpen met onweerstaanbaar geweld mede. De blokken mahonijhout, als kurken op het water drijvende, zakken zoo doende van zelven de rivier af, gevolgd door de op platte booten gevestigde werkplaatsen. De op die booten ingescheepte werklieden hebben ten taak om de houtblokken te bevrijden van de boomtakken, die hun in hunne vaart tegenhouden en zooveel mogelijk te verhoeden, dat zij zich tegen de rotsen stooten of scheuren. Aan de monding der rivier is, langs de oppervlakte van het water een sterk beletsel aangelegd waartegen al de houtblokken stuiten; ieder eigenaar doet dan de hem toebehoorende blokken op het drooge brengen.

Dit zijn de voornaamste tooneelen dezer exploitatie. Wanneer de lezer dus voortaan het oog laat weiden over de gepolijste oppervlakte van een mahonijhouten meubel, dan zal hij met een weinig verbeeldingskracht gelijk door een spiegel de tafereelen zien terugkaatsen waarvan hierboven eene schets is gegeven. Hij zal zich een denkbeeld kunnen vormen van de langs eene uitgestrektheid van 1/4 mijl geplaatste karren, van de talrijke en sterke trekdieren en van hunne half naakte geleiders; want de brandende hitte en het stof maken elk kleedingstuk ondragelijk. Zulk een tooneel is dan verlicht door toortsen en heeft tot decoratie het statige woud, waar het gerammel der ketens en het geklap der zweepen zich te zamen vermengen. Al die bedrijvigheid, al die krachtsinspanning gedurende het diepste van den nacht, het gezigt dier zwarte Afrikaansche ligchamen, wier glimmende huid wordt beschenen door het roodachtige schijnsel der toortsen, zouden den toeschouwer in het denkbeeld brengen dat hij eene tooneelvoorstelling bijwoont; toch is het werkelijkheid; het is de belangwekkende nijverheid die het deel is van de mahonijhouthakkers van Honduras.

en bij fakkellicht, van partijgenoten voorbij is. Gepaste eerbied en hulde moge hem te beurt vallen, die in 's Konings raad zit — wie zou het wraken? maar zij, die hem zoo vieren, dat voor den Vorst geene waardige hulde overschiet, zijn geen vrienden van het Monarchaal regerings-stelsel — geene aanhangers van Oranje, Neen, de Natie wenscht den Koning te *zien* en ook wel eens te *hooren*. Zij, wenscht geen Vorst, waarvan men ten laatste schier niet zou weten, *wie* hij is en *wat* hij denkt over de gewigtige aangelegenheden des tijds. Zij heeft wezenlijk eerbied voor haren Koning, maar hem zoo heilig en onschendbaar te achten, dat hij als 't ware geheel uit haar stoffelijk oog verdwijnt, zoo als de volbloedsliberalen beoogen, dat valt nog niet onder het begrip, dat zij van de Koninklijke waardigheid koestert! genoeg — Willem de III heeft getoond, dat hij de Natie begrijpt en de Natie heeft hem bewezen, dat zij dit dankbaar erkent. Utrecht is daarin op schitterende wijze voorgegaan en dat goede voorbeeld zal navolging vinden. Ook in Drenthe zal de Koning, als H. D. die Provincie in 1854 mogt bezoeken, ontvangen worden, niet met zoo verblindenden luister als elders, omdat Drenthe dat niet kan, maar met eene blijdschap en hartelijkheid, die gewis nergens wordt overtroffen. En kwam Willem III in Drenthe, als duizende handen zich uitstrekten naar de groote schatten die hier in en onder den grond zijn verborgen! Als ook het Koninklijk woord, op onze uitgestrekte veenen en velden gehoord was geworden en daarop het groote werk van Drenthe's herschepping was begonnen .... dan zou het dubbel feest zijn in Drenthe en als eens, in de welige oorden van het voormalige Haarlemmer-meer, de naam van Willem I met bijzonderen eerbied wordt genoemd, moge zijn kleinzoon, het beleven, dat het verjongde Drenthe dankbaar op den roem zijner herschepping wijst, als de schoonste parel aan de kroon van Willem III!

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

TWEEDE KAMER.

In de Zitting van den 26 dezer is beraadslaagd over het ontwerp van adres in antwoord op de troonrede. Over de algemeene strekking van het ontwerp heeft niemand het woord gevraagd, en zij is zonder stemming goedgekeurd.

Bij § 4 heeft de heer Stolte de meening ontwikkeld, dat de toestand op Java niet zoo gunstig is, als in het adres wordt voorgesteld. Hij deed daarbij vooral uitkomen den geest van verzet, die zich daar meer en meer openbaart, tot ondermijning van het gezag, en de nadeelige werking van den jongsten maatregel betrekkelijk de geldmiddelen. Met afbreking van het bestaande, bedoelt spr. meer bepaald het consignatie-contract met de handel-maatschappij en hij behoudt zich voor om later al de nadeelen van dat contract aan te wijzen.

De Minister van Koloniën en de heer Rochussen hebben de voorstelling van den vorigen spreker bestreden. De heer Rochussen erkende echter, dat in Indië herstel noodig is in twee opzigten, te weten: 1°. door een verbeterd muntstelsel; 2°. door de daarstelling van het regerings-reglement, ten einde alle onzekerheid omtrent het regerings-stelsel weg te nemen. Ten einde den wensch naar eene spoedige voordragt dezer wetsontwerpen kenbaar te maken, stelde hij voor, het woordje *ook* uit de § weg te laten.

Ten slotte is het amendement van den heer Rochussen aangenomen met 37 tegen 6 stemmen. — *Tegen* de heeren: Meeussen, Storm, Bots, Boscha, Dirks en v. Heiden.

De § is daarna, aldus gewijzigd, goedgekeurd.

Bij § 5 heeft de heer de Man de aandacht gevestigd op het wenschelijke eener uitbreiding van de spoorwegen in het noorden en oosten des Rijks. — De heer van Deinse heeft de uitbreiding ook voor Zeeland verlangd.

De minister van binnenl. zaken heeft zijne belangstelling in al deze onderwerpen betuigd en medegedeeld, dat de concessie voor de door den heer de Man bedoelde onderneming, welke over 50 à 60 millioen gulden zou loopen, niet verleend is, bij gebreke van storting eener zekere waarborg-som. Men is nu in onderhandeling over eene onderneming van minder omvang, doch die hetzelfde doel beoogt. De autorisatie des Konings, om concessie te verleenen voor het aanleggen van een spoorweg van Zeeland naar de Duitsche grenzen, is dezer dagen bij den Minister ontvangen.

De § is onveranderd goedgekeurd.

In § 6 is, op voorstel van den heer Bosscha, de volgende zinsnede ingelascht: „Voegt zich daarbij in gelijke mate de verstandelijke en zedelijke ontwikkeling des volks, dan mogen wij de toekomst gerust te gemoet gaan", en vervolgens eene omzetting, om het verband met den volgenden volzin. Dit amend. is door den Minister van Buitenl. Zaken afgekeurd, als algemeen, onbepaald en min noodzakelijk; doch aangenomen met 25 tegen 18 stemmen. Daarna is de § alzoo gewijzigd, en ook de volgende, aangenomen.

Bij § 8 heeft de heer Groen de volgende verandering voorgesteld: „Ongetwijfeld zal daarbij ook gelet worden op het voorschrift der Grondwet, waarbij de onverwijlde indiening van bepaalde genoemde voordragten van wet verlangd wordt."

De Minister van Binnenl. Zaken heeft zich niet tegen dit verzet, doch opgemerkt, dat de zinsnede van de troonrede geenszins de in het 5de add. der Gdw. opgenoemde wetten uitsluit. Z. Exc. beloofde, dat de wet op het armbestuur vóór het aanstaande jaar zou worden aangeboden. Eene wet op het onderwijs zal niet zoo spoedig gereed kunnen zijn, doch de Regering wenscht, dat zij voor het einde der nu geopende zitting aangeboden zal kunnun worden. Ten aanzien van eene wet op den waterstaat kan nu nog niet eene bepaalde toezegging gedaan worden.

Het amendement is door de commissie afgekeurd, maar met 23 tegen 20 st. aangenomen.

Ten slotte is het adres (gelijk wij reeds in het vorige nummer gemeld hebben) in zijn geheel aangenomen met algemeene stemmen.

Bij de Kamer is ingenomen een ontwerp van wet tot regeling van het muntwezen in West-Indië.

Te Hellevoetsluis is gisteren door de stoomboot *Nathal*, van Londen naar Rotterdam, aangebragt eene sloep met 13 menschen van de stoomboot *Camerton*, die naar men zegt in volle zee is gezonken; van eene andere sloep, waarin de kapitein en nog 11 personen zich bevinden, is tot heden niets vernomen. Aan de zeedijk is beddengoed aangespoeld en in de haven, buiten ander hout en balken een naambordje met den naam Marij. Te Cappelle (Langstraat) rees het water tot eene ontzettende hoogte. Eene menigte vee verdronk in de weide. Het land tusschen Heusden en de Langstraat is in eene barre zee herschapen. Te Genemuiden zijn de buitenlanden, ofschoon omzoomd met een dijk van 3 ellen boven A. P., geheel ondergeloopen.

Van eene der afkomende stoombooten, in de nabijheid van Gorinchem, heeft men ongeveer 50 stuks horenvee zien rondzwemmen, terwijl dáár in den omtrek alle soort van huisraad was drijvende.

Volgens berigten zouden er meer dan veertig menschen en eene menigte vee in den Biesbosch verdronken zijn.

Aan den Helder teekende de windmeter aan het gebouw van den waterstaat eene drukking van 86 N. p. op de vierkante Ned. el, terwijl er bij den storm van den 27sten December des vorigen jaars slechts eene drukking van 70.5 N. p. werd waargenomen.

Volgens te Harlingen aangekomen berigten, zijn er in den laatsten storm bij Texel zes, bij Terschelling drie en bij Vlieland twee schepen gestrand. Bovendien hebben er strandingen plaats gehad bij het Nieuwe Diep, Egmond en Wijk aan Zee.

Op het dorp Papendrecht is door den storm en hoogen vloed van Maandag meer dan een 60tal stuks vee verzwolgen. Twee arbeiders uit Waspik zagen in de verte veertien menschen met den dood worstelen; door den storm was het onmogelijk hulp te verleenen. — Twee boerenzoons uit het Land van Heusden zijn uitgegaan om paarden te halen en mede verdronken. — Vijf menschen zag men elders op eene hooimijt gevlugt, tot eindelijk het water eene ongekende hoogte bereikte en de hooimijt deed kantelen, zoodat de ongelukkigen, na nog eenigen tijd gezwommen te hebben verdwenen.

— Te Amsterdam is dezer dagen eene Nederl. afdeeling van het Gustaf-Adolfs-Verein opgerigt. Deze Duitsche Vereeniging heeft ten doel het Protestantismus uit te breiden. Het Comité te Amsterdam bestaat uit de heeren: Hasebroek, da Costa, Güchler, van Loon, Swaluw, ter Haar, Testas Jr. en de Voogt. Ook te 's Gravenhage, Rotterdam, Leiden, Haarlem, Utrecht en Leeuwarden, hebben zich comités gevormd.

— Den 26 zijn te Rotterdam aangegeven 22 cholera-lijders, 11 herstelden en 14 overledenen.

Op den 27sten zijn aangegeven 40 lijders, 22 herstelden en 24 overledenen.

Op den 28 dezer zijn aangegeven: 21 cholera-lijders, 11 herstelden en 18 overledenen.

— Bij de centrale cholera-commissie te Amsterdam zijn van den 7den tot en met den 26sten Sept. 1853 aangegeven: 157 mannen, 96 vrouwen, te zamen 253 personen; waarvan overleden: 79 mannen, 55 vrouwen, te zamen 134 personen.

Op den 26sten September zijn in het cholera-hospitaal te Amsterdam opgenomen 4 lijders, uitgegaan 2, overleden 1. Er bevonden zich in het hospitaal nog 26 lijders.

Op den 28sten opgenomen 6, overleden 7, aanwezig 36 lijders.

— 's Rijks fregat *Doggersbank* zal binnen weinige dagen naar de Middellandsche zee zeilen, daar het Zr. Ms. intentie is, dat bij de verwikkeling der Oostersche kwestie alle beschikbare bodems zich in den Archipel zullen vereenigen.

— Men leest in den *Courier de la Meuse*:

„Wij kunnen met zekerheid melden dat mgr. Paredis, Bisschop van Roermond, gelijk ook de andere Prelaten van dit land onlangs door den H. Stoel benoemd, door het Gouvernement zijn erkend met de titels die hun in de pauselijke breve zijn toegewezen.

's Gravenhage, 28 Sept. Gedurende den geheelen afgeloopen nacht heeft hier en in de omstreken een hevige storm of liever orkaan gewoed, die vooral heden morgen te zes ure uit het zuidwesten en westen, vreeselijk was, en met eenige tusschenpoozen ook den geheelen dag heeft voortgeduurd. Ten gevolge daarvan zijn vele daken en schoorsteenen af- en omgewaaid en vele, waaronder zeer zware, boomen ontworteld.

Amsterdam, 27 Sept. Ter vervulling der vakature, veroorzaakt door het emeritaat van den wel-eerw. heer dr. D. H. Wildschut, is op gisteren door de broederen diakenen der Nederd. Herv. gemeente alhier het volgende drietal uitgebragt: DDs. T. A. Fruin, pred. te Dordrecht; S. K. Thoden van Velzen, th. dr., pred. te Leeuwarden; L. S. P. Meyboom, th. dr. pred. te Groningen.

— Door den fellen wind zijn gisteren 53 boomen, 11 schoorsteenen, eene wafelkraam, een achtergevel van een huis en de haan van den toren der Eilands-kerk omgewaaid. Des voormiddags is eene dienstbode door het omwaaijen van eenen boom aan een der schouders gekneusd geraakt, en is eene vrouw in het water gewaaid, doch spoedig gered.

Te Haarlem is een huis door den hevigen wind ingestort, en zijn twee personen onder het puin geraakt, doch gelukkig gered.

— Naar men verneemt zal Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden, na eenigen tijd te Berlijn vertoefd te hebben, zich van daar naar Moskou, Warschau en ook naar het kamp te Olmutz begeven.

— Men verneemt, dat Z. M de Koning eene staats-commissie heeft benoemd, aan welke de taak is opgedragen, de grondslagen eener regterlijke organisatie aan te wijzen en zich met den minister van justitie te verstaan, tot het ontwerpen eener wet over dit gewigtig onderwerp. De commissie is zamengesteld uit de heeren: den ridder van Rappard, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en voorzitter van het prov. geregtshof in Gelderland, die tot voorzitter benoemd is; Meeussen, Godefroi en Wintgens, leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; mr. J. L. G. Gregory, advocaat-generaal bij den hoogen raad; en mr. W. F. G. L. François, substituutofficier bij de arrondissements-regtbank te 's Hage, die tot secretaris is benoemd.

28 Sept. De wel-eerw. zeer gel. heer dr. G. J. Vinke, onlangs beroepen tot predikant bij de Nederd. Herv. gemeente alhier, heeft het beroep naar deze stad aangenomen.

Rotterdam, 28 Sept Een felle storm uit het noordwesten deed heden den vloed zoodanig stijgen, dat de geheele buitenstad als in eene rivier herschapen werd en is daardoor bijkans alle communicatie gestremd. Boomen werden ontworteld, schoorsteenen woeijen omver en zelfs het groote kruis van de r. k. St. Laurens-kerk, in den Houttuin alhier werd van den toren gerukt. Uit het naburige Kralingen werd de noodklok geluid en van Charlois, dat zoo men zegt geheel is geïnundeerd, werd de noodvlag geheschen.

Sedert 1825 is het water voor onze stad niet zoo gewassen als thans en bleef het heden slechts een paar rl. duimen beneden het toen aangewezen peil.

Schiedam, 27 Sept. Bij de plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt alhier, zijn aangegeven van 6 tot 26 Sept. 125 cholera-lijders.

Helder, 23 Sept. Heden is de dijk bij de Nieuwesluis doorgebroken men is echter druk bezig met de breuk weder te herstellen.

Hellevoetsluis, 27 Sept. Van Goerêe heeft men gisteren gezien, dat een brik op den Ooster gestrand en binnen een half uur tijds spoorloos verdwenen is; ook is aldaar een kof met steenkolen beladen en naar de Middellandsche zee bestemd, op strand geraakt en wel zoo hoog, dat zij nu met laag water droog zit.

Amersfoort, 27 Sept. De raad dezer gemeente heeft in zijne op heden gehouden vergadering met algemeene stemmen besloten, om dit jaar te dezer stede geene kermis te doen houden.

Middelburg, 25 Sept. Men verneemt, dat ten gevolge van de dezer dagen provisioneel verleende concessie, tot het aanleggen van eenen spoorweg uit deze streken naar Venlo, het gouvernement afwijzend heeft beschikt op eene dergelijke aanvrage uit Brouwershaven.

Groningen, 29 Sept. Op de veenstreken in het Westerwoldsche zijn de aardappelen uitmuntend van kwaliteit; de kwantiteit is klein, ze worden aldaar verkocht voor f 2,50 het mudde. (*Gron. Ct.*)

— Maandag werd alhier de tweede jaarlijksche provinciale vergadering van de Ned. vereeniging *tot afschaffing van sterken drank* gehouden. Behalve de bestuurders der afdeeling *Groningen*, waren er afgevaardigden van de bestuurders der afdeelingen *Hoogezand* en *Leens*, benevens onderscheidene correspondenten, uit de verschillende oorden der provincie te zamen gekomen. (*Gron Ct.*)

OOSTINDIE.

Particuliere brieven uit Bencoelen behelzen het volgende: Van den 18den tot den 28 junij l.l. heeft eene kolonne van 200 man, onder medegeleide van den Adsistent-Resident en vergezeld van 300 koelies, een togt in het binnenland gedaan. Den 21 dier maand raakten de onzen slaags met den vijand, die vrij talrijk, doch meest enkel met pieken en krissen gewapend was. Spoedig koos de vijand de vlugt, een dertigtal dooden en vele gewonden achterlatende. Een der voornaamste aanvoerders sneuvelde, en van onze zijde was, door een ongelukkig schot, een man op de plaats dood gebleven. Een Poijang of Priester, de voornaamste raadsman van het hoofd des opstands, gedurende het gevecht ontvlugt, werd een paar uren later door de bewoners eener naburige dessa gevangen genomen en opgebragt. Hij was met amuletten en andere geheiligde voorwerpen omhangen, welke hem onkwetsbaar moesten doen zijn. Na een kort verhoor en opgevolgde bekentenis werd hij gefusilleerd.

Later heeft de kolonne geene opstandelingen vernomen. Zij hield nachtverblijf in twee door de vijanden verlaten dorpen, die tot op den grond werden afgebrand. Den 28 junij kwamen de onzen te Bencoelen terug

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Parijs, 25 Sept. De Keizer is hoogst voldaan over de ontvangst, die hem in het departement van het Noorden ten deel valt, te meer daar hij zoo veel geestdrift niet verwachtte in een departement, dat altijd bekend is geweest door de liberale begrippen zijner bewoners.

— Het kamp van Satory is gisteren opgebroken.

— Bij Keizerlijk decreet van 20 dezer, worden 40,000 man der ligting 1852 onder de wapenen geroepen. Tusschen 15 en 20 October e. k. zullen zij worden ingelijfd, en wel 7188 bij de marine en 32812 bij het leger.

— De *Gustaaf-Adolf-vereeniging*, die voornamelijk zich inlaat met de uitbreiding van het Protestantismus in Frankrijk, heeft door hare agenten een huis laten koopen in de nabijheid der kerk van de H. Genoveva. In dezelfde wijk hebben zij eene school opgerigt voor meisjes. — Deze vereeniging tracht vooral proselieten te maken in Beijeren; aan een' der Rijnoevers heeft zij meer dan 18 godsdienstige gestichten in bezit.

27 Sept. Aan onzen gezant te Konstantinopel zijn nieuwe instructien gezonden, volgens welke hem nog meer volmagt is geschonken. Den Engelschen gezant zouden even uitgebreide volmagten zijn verleend. Beiden mogen geheel handelen naar de omstandigheden hun het noodzakelijk doen voorkomen.

DUITSCHLAND.

De vertegenwoordigers van Frankrijk, Engeland en Pruissen bij het hof van Oostenrijk zullen zich naar Olmutz begeven, even als de russische gezant, de heer Meyendorff. De conferentie der gezanten zal dus verplaatst zijn van Weenen naar het kamp van Olmutz.

ALLERLEI.

Wij nemen het volgende over uit de *Gazette des Tribunaux*: een schrikkelijk en bloedig voorval heeft te Langres in Frankrijk, plaats gehad, in de kazerne der Urselinen, bezet door eene compagnie geniesoldaten. Donderdag 8 Sept. l.l. speelden twee Sergeanten Curial Lucase en Merlin in de cantine der caserne met twee wapensmeden der compagnie, met de kaart. Het was dien dag algemeene inspectie geweest, zoodat het als het ware een feestdag was, en de cantine meer dan gewoonlijk bezocht werd. Onder de bezoekers bevond men zekere Delaigle, oud 33 jaren, een man van een oploopenden aard. Hij had bij den cantine-houder schulden, welke hij niet konde betalen, zoodat hem wijn op credriet geweigerd werd. Hieruit onstond geschil, hetwelk door geweldadigheid gevolgd werd, zoodat Delaigle een zijner kameraden in het gezigt sloeg, omdat hij zich in het geschil gemengd had.

Op dit oogenblik verlieten de serganten Curial Lucase en Merlin hunne plaatsen, om aldra de geruchtmakers in arrest te doen zetten. Delaigle bood eerst eenigen wederstand, doch op de strenge vermaningen van den sergeant Merlin, ging hij heen, zeggende zich naar de policiekamer te willen begeven.

Omtrent tien minuten later stond Merlin op, om naar zijn kwartier te gaan; doch op het oogenblik dat hij de cantine uittrad, viel hij, door een schot getroffen, dood op den grond.

Op hetzelfde oogenblik viel er een tweede schot, hetwelk de vrouw van den cantine-houder trof, die na een hevig gekerm spoedig den geest gaf. Onmiddelijk liep de sergeant Curial in de rigting van de schoten, en hij zag een man, in zijn hemd en barrevoets, welke op hem aanlegde. Hij had nog even tijd, om op zij te springen, toen het schot afging, zonder hem te treffen. De wacht kwam terstond aansnellen, en de moordenaar, die niemand anders was dan Delaigle, vlugtte naar de opene plaats der cazerne.

In plaats van zich naar de policie-kamer te begeven, was hij drie geweren gaan halen en had ze geladen; vervolgens had hij zijne schoenen uitgedaan, om niet gehoord te worden, waarna hij zich in de gang der cantine had geposteerd, bijna met de tromp van het geweer op de borst van den ongelukkigen sergeant, zoodat hij dezen dadelijk doodelijk treffen kon; vervolgens snelde hij naar het venster en bereikte de cantinehoudster, welke eene doodelijke wonde bekwam en weldra bezweek.

Intusschen had het gerucht der schoten en het alarm, door de wacht veroorzaakt, veel volk op de been gebragt. De compagnieskommandant verwittigde den plaatselijken kommandant, die zich onmiddelijk naar het tooneel van de misdaad begaf en den kapitein bevel gaf om, wanneer de moordenaar zich op herhaalde sommatie niet overgaf, met vier man op hem te vuren en hem neder te leggen. Het was toen 11 ure des avonds; een hevig onweder barstte los en de moordenaar, die zich achter een uitstekende muur der opene plaats verscholen had, scheen tegelijker tijd den bliksem en het geweervuur te trotseren. Hij poogde nog een slagtoffer te maken en een zijner opperhoofden onder zijne slagen te doen vallen, al die hem naderde met den dood bedreigende. Eindelijk na eenen wederstand, welke drie kwartier geduurd had, en ziende, dat het hem onmogelijk geworden was, zich verder te wreken, plaatste hij de tromp van zijn geweer in den mond, en maakte door zelfmoord een einde aan dit schrikkelijk tooneel.

—

Men wil, dat de regering zich tegenwoordig ernstig bezig houdt met eene belangrijke ontdekking van den heer Menigault, chemist te Agen, welke daarin bestaat, om het meel een onnoemelijk aantal jaren in bedorven staat te bewaren. Daardoor zou men tevens de granen van die insecten kunnen zuiveren, die hen na verloop van jaren doen bederven.

—

In Amerika houdt de luchtreiziger Wise zich thans ernstig bezig met de vervaardiging van een post-luchtballon, om zich er mede naar Europa te begeven. Deze ballon moet 125 voet middellijn hebben, en zal slechts voor de helft met gas behoeven te worden gevuld, wanneer hij een vertikalen afstand van niet meer dan 3½ mijlen van de oppervlakte van den grond aflegt. De kosten van den geheelen toestel zouden 20,700 dollars beloopen, en de bol zou, volgens de berekening van den aeronaut, een gewigt van 34,375 pond kunnen voeren. Om zijnen ballon te rigten, zal de heer Wise gebruik maken van den luchtstroomen, die naar het stelsel van prof. Espy bestaan, op 3½ mijlen boven den grond van Noord-Amerika, en die een luchtreiziger moeten veroorlooven zich op genoemde hoogte naar het noordoosten, het noordwesten, of regtstreeks naar het oosten te rigten. Met behulp van die stroomen, wier bestaan nog meer dan twijfelachtig is, zou men boven den Atlantischen Oceaan kunnen vliegen, en in 24 uren eene boodschap van New-York naar Duitschland zenden. De heer Wise wil eerst op het Amerikaansche vasteland de proef nemen met die luchtstroomen, en vindt hij ze geschikt, dan zal hij den overtogt van den Oceaan wagen.

— Uit Weenen wordt gemeld, dat de Oostenrijksche gezant gelast is om der Porte te verklaren, dat de vermaning van zijne regering, om het Weener ontwerp onveranderd aan te nemen, als een ultimatum moet worden beschouwd, en dat bij volharding aan de zijde van Turkije de bemiddeling van Oostenrijk als geëindigd zal moeten worden aangemerkt.

— De aardappelenoogst valt in vele streken van Duitschland zeer gunstig uit; sedert 6 jaren was de kwaliteit niet zoo goed als deze keer. Van de ziekte is daar tot dusver geen spoor aanwezig. Bij de tegenwoordige hoogte der graanprijzen, is dit van onberekenbaar voordeel.

Weenen 24 Sept. De prins van Pruissen is te Olmutz aangekomen en werd door den keizer ontvangen. Het gevolg des keizers bestaat uit 420 personen.

— De zittingen der katholijke vereenigingen in Duitschland, te Weenen, werden gisteren gesloten. In het volgende jaar zullen zij te Keulen worden gehouden.

— In navolging van hetgeen in Nederland met het Haarlemmer-meer is geschied, zal het Belenczer-meer bij Stuhlweissenburg worden drooggemaakt. Die droogmaking zou 40,000 morgen goeden grond verschaffen. Aan de oevers van dat meer werden onderscheidene beroemde veldslagen geleverd, en men verwacht op den bodem eene bijzonder rijke hoeveelheid van wapentuig en andere voorwerpen te vinden.

25 Sept. De Keizer van Rusland is gisteren avond te Olmutz aangekomen. De Keizer van Oostenrijk was hem tot Krakau te gemoet gereisd.

26 Sept. De *Wanderer* berigt dat den 15den Sept. 's namiddags te Konstantinopel is bekend geworden de weigering van Rusland, om de door de Porte verlangde wijzigingen in de Weener nota goed te keuren.

27 Sep. Keizer Nicolaas zal reeds den 29sten naar Odessa vertrekken. Nopens de Russische-Turksche kwestie moet de beste verstandhouding tusschen de beide Keizers heerschen.

Berlijn, 26 Sept. Den 23 dezer beviel te Postdam van een zoon de erfprinses van Saksen-Meiningen, geboren prinses Charlotte van Pruissen, dochter van prins Albert van Pruissen en van prinses Marianne der Nederlanden.

27 Sept. Van 24 tot 25 Sept. zijn aangegeven 41 en van 25 tot 26 Sept. 46 cholera-gevallen. Totaal 886 zieken; waarvan 155 hersteld, 544 overleden en 187 in behandeling.

— Tot 20 Sept. waren te Dantzig door de cholera aangetast 800 personen, waarvan slechts 171 hersteld, 460 overleden en de overigen op dien dag nog in behandeling waren.

— Sedert 5 Sept. wordt de stad Oldenburg door houtgas verlicht, dat algemeen voldoet.

— Pruissen heeft van den beginne af, in betrekking tot het Oostersche vraagstuk, aan 't Petersburgsche hof duidelijk te kennen gegeven; dat het geenszins de eischen van Rusland goedkeurt en dat onze regering in dezen eene geheel zelfstandige en van Oostenrijk onafhankelijke meening heeft. Eenmaal reeds heeft Pruissen zich doen gelden, toen Rusland en Oostenrijk een onregtmatigen oorlog met Turkije aanvingen en den vrede doen sluiten; mogten de beide Oostelijke mogendheden op nieuw gezamentlijke plannen hebben, Pruissen zou weder toonen, dat het er ook nog is.

— Grooten indruk heeft het hier gemaakt, dat het gezin van den kolonel Teichert geheel door de Cholera is uitgestorven; eerst zijn de vrouw en drie kinderen en daarna de man en het 4de kind bezweken.

ENGELAND.

Het wordt te Londen voor hoogst waarschijnlijk geacht dat lord Palmerston lord Aberdeen zal vervangen.

— Op den 20 Sept. is te Saltaire, nabij Bradford in Yorkshire, eene fabriek ingewijd, wier groote omvang zelf in Engeland verbazing wekt. Zij zal 1200 weefgetouwen bevatten die te zamen elken dag eene lengte geweven wollen stoffen van achttien Engelsche mijlen zullen kunnen leveren en door eene stoommachine van 1200 paardenkrachten zullen worden in beweging gebragt. Wanneer de fabriek in volle werking is zal zij 4500 arbeiders bezigheid verschaffen. Ter inwijding van het gebouw gaf de eigenaar in een der localen een gastmaal, alwaar te gelijker tijd 2500 van zijne werklieden, benevens 700 andere gasten, dus te zamen 3200 personen, nevens elkander aanzaten.

Londen, 26 Sept. Een Dublinsch dagblad meldt dat de vloot te Queenstown bevel ontving zich zeilree te houden, en de manschappen geen verlof kregen om aan wal te gaan. Men sprak ook van dergelijke orders in Chatham.

— De *Morning Herald* bevat in een buitengewoon nommer heden het volgende belangrijke berigt:

„Wij zijn in staat gesteld te verklaren, dat de regering eindelijk opgewekt door de algemeene stem des volks en door de veeleischende vorderingen van Rusland, volmagt heeft gezonden aan den Britschen gezant te Konstantinopel, om meer ernstiglijk in het belang der Turken te gaan handelen. In dien geest zijn ook instructien aan admiraal Dundas gezonden.

„Men berekent dat als de koerier der regering bij dezen zal zijn aangekomen, de vloot het anker reeds zal geligt hebben en de vijandelijkheden zullen begonnen zijn. Wij zijn nog in staat te kunnen melden, dat er aan admiraal Corrij bevelen zijn gegeven, om de geheele vloot, die hij onder zijne orders heeft, te verzamelen, daarbij te rekenen de divisie van schroefstoomschepen, en reeds morgen zee te kiezen. Wij gelooven, dat een deel der vloot zich naar het Noorden zal begeven, en misschien het ander deel naar Gibraltar en Malta. Andere linieschepen zullen ook dadelijk hunne bestemming erlangen."

— Volgens een later telegrafisch berigt heeft de vloot van den admiraal Corrij de kust reeds verlaten.

TURKIJE.

— Blijkens een berigt van Malta van 20 Sept. waren van daar twee korvetten naar de Besika-baai vertrokken, met levensbehoeften voor het Engelsche smaldeel, dat zich voor drie maanden proviandeert. Een agent der Porte had koopvaardijschepen gehuurd, die naar Tunis moesten stevenen, om de 12,000 man keurbenden naar Konstantinopel over te brengen, die de Bey ter beschikking van den Sultan heeft gesteld. Het konvooi moest vergezeld worden door twee stoomschepen.

— Het getal te Konstantinopel verschenen oorlogschepen is zes, zijnde drie Fransche en drie Engelsche fregatten, alle onder het opperbevel van den Franschen schout-bij-nacht Le Barbier de Tonan. Die bodems zijn 14 door de Dardanellen gestevend.

Een later berigt, over Triëst, ook uit Konstantinopel van den 15, luidt dat op het verlangen der Porte de gezanten vier stoomfregatten voor Konstantinopel hebben doen komen, die gevoegd bij de twee, die daar reeds geankerd lagen voor de dienst der beide legatiën, het getal van zes vormen, waarvan bovenstaande dépêche, te Marseille aangebragt per le Nil, gewaagt. Konstantinopel was overigens rustig, en de houding der Muzelmansche bevolking gedurende de Bairamsfeesten heeft de vrees, die de gezanten der mogendheden hebben gevoed, niet bevestigd. Zelfs schijnt het, dat eene soort van ontmoediging zich meester heeft gemaakt van die bevolking, thans nu zij de zekerheid meent te hebben dat Turkijes bondgenooten dien staat geheel aan zich zelven overlaten.

ZWITSERLAND.

Te Genève zijn vijftig katholijke gezinnen tot de protestantsche leer overgegaan.

RUSLAND.

De uitvoer van granen is te Odessa zoo aanzienlijk dat, niettegenstaande er dagelijks een groot aantal schepen verschijnt om koren te halen, nog wel het dubbel van het getal aankomende bodems kan worden bevracht.

ITALIE.

Te Livorno zijn, volgens een uit Florence ontvangen berigt, twee Engelschen, ter zake van protestantsche propaganda, in hechtenis genomen.

ZWEDEN.

Uit Zweden luiden de cholera-berigten tot 22 Sept. als volgt: Gothenburg: 599 zieken, 330 overleden, 112 hersteld en 157 in behandeling. Majorna: 357 zieken, 145 overleden, 153 hersteld en 59 in behandeling.

CHINA.

Uit China verneemt men dat de opstandelingen meer en meer Peking naderen.

NOORD-AMERIKA.

Men leest in een Amerikaansch dagblad: de opsteller der *Elmira republican* berigt zijnen inschrijvers en het publiek, dat dat zijne uren van vechten van 10 tot 12 uren zijn. Hij zal altijd gelukkig zijn om gedurende dien tijd te kunnen antwoorden aan hen, die hem voldoening komen vragen.

— Het stoomschip *Europa* heeft berigten uit Boston en Halifax tot den 14den en den 16den Sept. aangebragt. Uit alle deelen der Unie werden ontzettende hoeveelheden graan en meel naar de zeeplaatsen gevoerd. Te Washington was op den 12den een langdurende kabinetsraad gehouden, waarin de buitenl. staatkunde was behandeld, en besloten het gedrag van kapt. Ingraham (bekend door de zaak met Koszta bij Smirna) goed te keuren.

New-York, 13 Sept. Gedurende de laatste 3 dagen zijn hier aangekomen 7629 landverhuizers uit Europa.

ZUID-AMERIKA.

Curacao, 6 Aug. Eene maand en elf dagen waren er verloopen, sedert de bevolking van Cumana zich onafhankelijk van Venezuela, en voor het federatief bestuur had verklaard. Het was den 15den Julij, de zon scheen helder en het was een der schoonste dagen van de verzengde luchtstreek; de luisterrijke natuur scheen eene gelukkige toekomst te voorspellen, een liefelijk windje matigde en verfrischte op eene aangename wijze de hitte van het jaargetijde. Het scheen als of de natuur in haar prachtgewaad voor het laatst de bevolking van Cumana op de bevalligste wijze wilde toelagchen, denzelfden dag, waarop zij onder de bouwvallen begraven zou worden.

Niets konde doen voorzien, dat deze schoone landstreek welligt het schoonste gedeelte van Venezuela, binnen weinige uren door een verschrikkelijk ongeluk zou getroffen worden; geen inwendig voorgevoel, die gewone voorbode van rampen, geen enkel verschijnsel in de natuur vertoonde zich dat de op handen zijnde ramp voorspelde. Kwartier over twee ging de liefelijke zeewind, welke den geheelen dag gewaaid had, eensklaps liggen en eene hevige windvlaag uit het westen verving denzelven. Op het oogenblik dat deze verandering in de weersgesteldheid plaats greep, deed zich een hevige schok gevoelen; de grond beefde en de gebouwen sidderden op hunne grondslagen. In het eerst geloofde men, dat het een dier schokken was, welke men dikwijls in Cumana gevoelt, maar na verloop van weinige seconden deed zich eene verschrikkelijke uitbarsting hooren: het scheen als of de aarde uit hare loopbaan gerukt werd, niets kon zich staande houden, alles werd door eene onweerstaanbare kracht neergeworpen. Te midden van dit ontzettende gedruisch hoorde men het gekerm der bevolking, die om genade smeekte. Doch het was reeds te laat: Cumana was onder deszelfs bouwval bedolven! — Eene dikke stofwolk verduisterde gedurende eenige minuten den dampkring, en toen dezelve verdween, vertoonde de stad zich in een puinhoop herschapen. Op de pleinen en de straten vertoonden zich de menschen, die het ontkomen waren, met bloed en stof bedekt en door doodelijke angst bevangen, terwijl men onder de bouwvallen het gekerm hoorde van degenen, die hunnen laatsten adem uitbliezen.

Geene pen is in staat den toestand te beschrijven, waarin Cumana gedompeld werd. In den grond waren eene menigte scheuren ontstaan; de zee, die bij het begin der aardbeving eenige ellen van den oever geweken was, keerde daarna met geweld terug en bedekte meer dan honderd ellen in den omtrek der stad. Er ontstonden eensklaps verscheidene bronnen, en de Mazanares, die door de stad loopt, verhief zich verscheidene voeten boven haren stand.

DRENTHE.

Een en andermaal hebben wij tot ons leedwezen wegens plaatsgebrek geen *Verteller* kunnen opnemen; wij voorzien, dat zulks nog wel eens weder zal gebeuren, en, om hieraan te gemoet komen, stellen wij ons voor, nu en dan, althans om de 14 dagen, een Bijvoegsel van eene halve Courant gratis uit te geven, waarin wij tevens de oplossing der Charades zullen opnemen.

Assen, 1 Oct. Men schrijft uit Zevenhuizen aan het *Handelsbl.*: Onze waardige onderwijzer, de heer *H. J. Smilda*, heeft op eene zeer bijzondere en onbaatzuchtige, ja edelmoedige wijze, die welligt zonder voorbeeld is en toch zoo zeer navolging verdient, en tevens door de meeste dorpsonderwijzers *kan* gevolgd worden, *eene leesinrigting voor de hoogste klasse zijner school* tot stand gebragt. Houder eener zangschool van jongelieden boven de 16 jaren, laat hij sedert geruimen tijd door elk 1 cent leergeld betalen (vroeger werd het onderwijs gratis gegeven), welke opbrengst hij nu uitsluitend aanwendt tot het daarstellen der leesbibliotheek, die nu reeds om de *honderd* werkjes telt van 30 cents tot f 1-„ het exemplaar. Deze werkjes worden wekelijks afgegeven en niet alleen door de *leerlingen* maar evenzeer door de *ouders* met graagte gelezen. Mogt de mededeeling hiervan alle onderwijzers, houders van zangscholen, tot een nuttigen wenk strekken! Groot toch is de zegen, die zulk eene inrigting bij oud en jong kan stichten.

— In de *Prov. Gron. Ct.* wordt opgemerkt, dat wij van de zaak van het Aduarder Zijlvest tegen de gemeente Peize een onnaauwkeurig verslag hadden gegeven. Na onderzoek is het ons gebleken, dat ons verslag juist was, en dat wij met de *Prov. Gron. Ct.* slechts in woorden verschillen; het Zijlvest spreekt de gemeente Peize aan wegens zijlschot, door landerijen onder die gemeente zullende zijn verschuldigd; nu volgt het immers van zelf, dat, indien de gemeente dit betalen moest, zij als het ware de zijlschotten ophalen moest voor het Zijlvest, want toch als gemeente is zij geen zijlschot verschuldigd, en zou zij het altijd van de debiteuren moeten ophalen, iets, 'tgeen de *Pr. Gr. Ct.* als eene onnaauwkeurigheid in ons berigt opmerkt.

* Maandag j.l. zijn voor de Arr. Regtbank te Assen de conclusiën genomen in de zaak van de stad Assen tegen de marktgenooten van Zeijen, over het afvaartsgeld langs de Asserwijk. Uit die conclusiën bleek, dat de marktgenooten van Zeijen over ettelijke jaren schadeloosstelling van de stad Assen vragen wegens een beweerd gebrek van diepte van de Asserwijk, waardoor zij hunnen turf niet zouden hebben kunnen afvoeren, en daardoor schade zouden hebben geleden; men ziet met belangstelling de pleidooijen in deze zaak te gemoet.

— Als een bewijs, hoeveel in sommige plaatsen de boekweitoogst dit jaar heeft opgebragt, wordt ons medegedeeld, dat *G. Popken* alhier op ¼ bunder nieuw land op het Brock 17 mudden uitmuntende veen-boekweit heeft verbouwd.

— Ook op den stal van *A. Engels* te Nijeveen heeft zich de longziekte bij een zijner runderen geopenbaard. Bij een der ingeënte runderen van *C. Derks* is de longziekte ook ontstaan.

— Te Gees zijn alle afgebrande huizen bijna weder herbouwd, en ook reeds weder door de bewoners betrokken.

— Het adres van handwerks- en arbeidslieden te Groningen, die den Koning verzoeken hun bij de tegenwoordige duurte der levensmiddelen ter hulp te komen, is den 26 dezer aan Z. M. verzonden. Het was alstoen door duizend onderteekenaren onderschreven.

— *Men schrijft uit Odessa*: In den prijs van de granen is eene belangrijke daling gekomen, vooral ten gevolge van den grooten aanvoer van granen uit de binnendeelen van Rusland, welke aanvoer blijft voortduren, zoodat de magazijnen overeikend zijn, denzelven te bergen. Deze omstandigheid zal mede werken, om de prijzen der granen ook in andere oorden van Europa te doen dalen.

— Op de jaarmarkt, den 27 Sept. j.l. te Rhoden gehouden, waren aangebragt: 1441 paarden voor rijtuigen, 580 losse paarden, 158 veulens, 399 runderen, 1480 schapen en 269 varkens. De handel in paarden was niet vlug, de prijs der veulens van f 20-„ tot f 65-„ van jonge paarden van f 70-„ tot f 125, van ouden van f 110-„ tot f 205; de handel in runderen was willig en levendig, het jongvee gold f 22-„ tot f 75, oude runderen van f 45-„ tot f 115; de handel in schapen was eerst levendig doch werd later flaauwer, ze golden van f 2.50 tot f 5.00 De varkens zeer willig, de prijzen waren van de jongen van f 10-„ tot f 24, van de ouden van f 15-„ tot f 35. Er waren 75 bindels Drentsch vlas aangevoerd, waarvan de prijs was van f 1.70 tot f 2.10 het bindel.

* Van eene goedonderrigte zijde wordt gemeld, dat het waarborg-genootschap voor weduwen onder Directie van de heeren *J. te Winkel* en *H. J. Rietveld* te Amsterdam, steeds in bloei toeneemt en sedert 1 Mei jl. met 300 deelnemers is vermeerderd.

In Utrecht hebben de deelnemers, die hunne contributien hebben geweigerd, bevonden, dat zij misleid zijn; zij zullen hunne contributien blijven betalen; de zaak is aldaar weder in de beste orde.

In een particulier schrijven uit Amsterdam wordt gemeld, dat de opinien over 'gemeld' fonds méér tot vertrouwen leiden, terwijl uit Zwolle wordt berigt, dat aldaar eene zeer gunstige stemming omtrent dit fonds heerscht, en hetzelve aldaar vele leden telt, die van tijd tot tijd vermeerderen. Wanneer de deelnemers niet in massa het fonds verlaten, bestaat er geene vrees, dat de reeds aanwezige weduwen en die nog verder weduwe mogten worden, de toelagen, waarop zij regt hebben, niet zullen ontvangen. Dat men zich dus niet door laster en wangunst late verleiden. *Ingez.*

— Ds. *Steketee*, leeraar bij de Afgescheidene gemeente te Nieuwdorp (Zeeland), heeft voor het beroep naar Assen bedankt.

— Men verneemt, dat de Koning het houden van eene voorjaarsmarkt te Gieten, telkenjare op den derden Dingsdag in Mei heeft goedgekeurd.

— Wij vernemen, dat de aardappelen in deze streken bij het uitrooijen, waarmede men thans druk bezig is, over het algemeen niet toevallen; zij leveren niet zooveel op als men verwacht had, en zijn ook niet zoo goed als in vorige jaren.

— De schoenmaker *Bruins* te Coevorden, die zooveel van zich heeft doen spreken, die voor het Hof van Drenthe heeft te regt gestaan wegens het beleedigen en bedreigen van hoog geplaatste ambtenaren en zich nu weder in de gevangenis te Assen wegens een dergelijk feit bevond, is dezer dagen, op grond van krankzinnigheid, van daar naar het krankzinnigen-gesticht te Zutphen overgebragt.

— De heer *Mr G. L. Kniphorst* heeft zijn ontslag genomen als lid der Provinciale Staten ten gevolge zijne benoeming tot Raadsheer in het Provinciaal Geregtshof van Drenthe en zal er dus in zijne plaats eene verkiezing van een nieuw Staatslid in het Hoofd-kiesdistrict Hoogeveen moeten plaats hebben.

— Door eene vriendelijke hand zijn wij in staat gesteld, het volgende mede te deelen nopens de aëllopodische wagens, waarvoor de heer *W. Minderhout* te Middelburg octrooi heeft verkregen en die zonder paarden in beweging worden gebragt. Deze wagens kunnen alleen op kunstwegen en niet op zandwegen gebruikt worden. De wagens kunnen naar verkiezing voor een, twee of meer personen worden ingerigt; deze personen brengen hetzij met de handen hetzij met de voeten een rad in beweging, waardoor de raderen voortgeduwd worden. Deze wagentjes kunnen in 30 minuten een uur afleggen, terwijl zulks door geoefende personen wel in 20 minuten kan geschieden. Het maken der beweging is zeer gemakkelijk te leeren, is dan niet vermoeijend en heeft veel overeenkomst met die van het schaatsen rijden. Deze wagentjes zijn wel overdekt doch niet rondom bekleed, ten einde zoo min mogelijk tegenstand aan den luchtstroom te bieden. De prijs der wagentjes is voor een mans f 70-„, voor een tweemans f 85-„, en voor een voor drie personen f 95-„.

* **Appelscha, 29 Sept.** Zaturdag avond j.l. ontstond alhier brand in de veenderij. Door tijdig aangebragte hulp en eene gelukkige windstilte, werd men de brand spoedig meester. Slechts eene kleine hoeveelheid turf, toebehoorende aan den heer *Zijlstra* van Dragten, is eene prooi der vlammen geworden; doch groot zou de schade geweest zijn, wanneer de vlam zich een weinig verder verspreid had, wegens de aldaar aanwezige groote massa turf. Men meent de oorzaak te moeten toeschrijven aan de onvoorzigtigheid der arbeiders met het vuur.

* **Dalen 27 Sept.** Heden vergaderde hier de afdeeling classis Coevorden van het Nederlandsch Hervormd Zendelinggenootschap. De opwekkingsrede werd gehouden door *Ds. J. W. Lieftinck*, Pred. te Odoorn. Naar aanleiding van Hand: 11: 18b sprak zijn Eerw. over het groote plan Gods met de heidenen, ontwikkelende: 1o God wil, dat de heidenen bekeering ten leven ontvangen; 2o Hij wil die bekeering ten leven door middel der Evangelie-prediking; 3o Hij wil die Evangelie-prediking door middel van ons. Het hoogsgewigtige woord, dat door den redenaar met hartelijkheid en kracht gesproken werd, werd met graagte gehoord, en met blijdschap mogt men ontwaren uit de aanzienlijke collecte van f 11,98 voor de zendelings zaak en de toetreding van eenigen tot het genootschap, dat het gesprokene heerlijke vruchten heeft gedragen en gewis verder dragen zal. Van ganscher harte bidden we God, dat de veelvuldige pogingen, om de heidenen te bekeeren ten leven, al meer en meer gezegend mogen worden, en wij zoo met rassche schreden het tijdstip mogen naderen, wanneer alle heidenen zullen zijn ingegaan en gansch Israël zal zalig worden. Voorts werd er bepaald, dat de volgende vergadering gehouden zou worden te Westerbork en wel den 7 Junij 1854, en werd tot spreker benoemd *Ds. H. Niemeijer*, Pred. te Sleen, en tot zijn secundus *Ds. H. C. Pelinck*, Pred. te Coevorden.

* **Makkinga, 29 Sept.** Heden werd alhier door de floreenpligtigen tot herder en leeraar beroepen, de WEerw. heer *Albertus Adriaan Hingst*, kandidaat bij het prov. kerkbestuur van Groningen.

REGTZAKEN.

Arr. Regtbank te Assen.

28 *Sept. Veroordeeld H. H. Kregel*, landbouwer te Ruinerwold, wegens oplichting, tot gevangenisstraf voor den tijd van 2 jaren en eene boete van f 500-„; — *S. de V.*, bakker te Frederiksoord, en *H. R.*, weduwe *J. R.*, te Buinerveen wegens het graven van heideschalen dikker dan een palm zonder consent, tot twee boeten van f 200-„ bij niet voldoening derzelve tot gevangenisstraf van 6 dagen; — *H. M.*, arbeider te Zandberg, wegens frauduleusen vervoer van zout, tot gevangenisstraf van eene maand met verbeurdverklaring van het zout en de zak. *G. P.* te Meppel, bij verstek wegens vervoer van versch-vleesch boven de hoeveelheid van vijftig pond zonder geleibillet in eene boete van f 20-„ en bij niet voldoening derzelve tot gevangenis van 6 dagen. — *G. L.* te Emmen wegens frauduleusen invoer van zout tot een maand gevangenis met verbeurd verklaring van het zout en de zakjes. — Vrijgesproken is *J. S*, landbouwer te Uffelte, wegens het opbreken en in hoopen zetten van turf, zonder door den meter-texateur te zijn opgenomen.

30 *Sept. veroordeeld*: *H. J. T.*, 12 jaren, *H. J. T.*, 16 jaren, en *G. A. L.*, 15 jaren, arbeiders te Steenwiekerwold wegens diefstal de eerste tot gevangenis voor den tijd van 2 maanden de tweede van 4 maanden en de derde van 3 maanden; *J. J.*, oud 8 jaren, *P. H.*, 14 jaren, te Borger wegens diefstal van eenige appelen de eerste tot gevangenis van drie dagen de tweede van tien dagen; — *J. v. Z.*, arbeider te Stadskanaal wegens toebrengen van slagen tot 14 dagen gevangenis;

vrijgesproken *J. S.*, arbeidster te Stuifzand, wegens toebrenging van slagen, als niet wettig bewezen. — *J. R. A.*, vroeger Leeraar der Afgescheidenen, thans wonende te Roderwolde, wegens het toebrengen van slagen, mede niet overtuigend bewezen.

RAADSVERGADERINGEN.

Hoogeveen, 27 Sept. In de heden gehoudende raadsvergadering zijn de nieuw benoemde leden beëedigd en hebben zitting genomen, nadat de Voorzitter tot hen eene gepaste toespraak had gehouden. — De ligplaatsen der veerschepen en trekschuiten zijn vastgesteld. — Is goedgekeurd het voorstel van Burg. en Weth., om de afbakening der grenzen tusschen de gemeenten Gramsbergen, Ambt Hardenberg en deze gemeente daar te stellen door het zetten van eikenhouten palen.

Is besloten, om op eene missive van den heer Commissaris des Konings in Drenthe, aan ZHEGe. voortestellen, om, in plaats van eenen tweeden Policiebediende voor het Hollandsche Veld, het daarheen te dirigeren, dat er van Rijkswege één à twee geregtsdienaren alhier worden geplaatst. —

Vervolgens is behandeld een adres van den onderwijzer *Hensems*, waarbij deze verzoekt, om naar de school en woning van wijlen den onderwijzer *L. Berkenbosch* te mogen overgaan, en is besloten, om, onder nadere goedkeuring, zulks aan hem toe te staan. — Hierna is men overgegaan, met geslotene deuren, tot de benoeming van A. *Feis* tot onderwijzer in de vacante school.

Correspondentie.

Men heeft ons geklaagd, dat de marktberigten van Assen door ons niet naauwkeurig worden medegedeeld; ook vroeger was ons zulks opgemerkt; wij konden daaraan toen geen geloof slaan, omdat ons dezelfde marktberigten geworden, welke voor het Gemeente-bestuur worden opgemaakt, en wij meenden te mogen vertrouwen, dat deze toeverlatig zouden zijn. Wij hebben alsnu onderzoek gedaan en bevonden, dat de ons bezorgde marktberigten dikwijls zeer onnaauwkeurig zijn, zoo zelfs dat, volgens dezelve, in de vorige week de prijs van het roggebrood 2 centen te hoog en in deze week 1 cent te laag zou zijn geweest. Het ware inderdaad te wenschen, dat er weder even als vroeger een beëedigd en deskundig marktmeester alhier bestond. Wij zullen zorgen dat onze marktberigten voor het vervolg naauwkeurig zijn. — Het vervolg van den Zendbrief kan tot ons leedwezen wegens plaatsgebrek eerst in een volgend nummer opgenomen worden, gelijk mede met een ander ingezonden stuk het geval is.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel van eene DOCHTER ROLIENA WILMINA NIJSINGH, echtgenoot van

J. G. VAN SETTEN.

ZWARTSLUIS,
24 Sept. 1853.

DRIEMAANDELIJKSCHE COLLECTE

voor de R. K. ARMEN, op Woensdag den 5 dezer.

ASSEN, 1 October 1853. J. J. SCHUITEN, Boekh.

DE PROVINCIALE COMMISSIE VAN GENEESKUNDIG ONDERZOEK IN DRENTHE,

maakt hierdoor bekend, dat hare gewone **najaarsvergadering** zal worden gehouden den 24 October e.k. in een der LOCALEN van 't GOUVERNEMENTSHHIS te *Assen* op nader te bepalen uur.

Zie die verlangen alsdan toegelaten te worden tot een examen in de HEEL- VERLOS- of ARTSENIJMENGKUNDE of eenen betrekkelijken tak zullen zich acht dagen bevorens voorzien van de vereischte bescheiden moeten aanmelden of in persoon of met franco brieven bij den President van genoemde Commissie den Heer G. H. AMSHOFF, Med. Dr. te *Hoogeveen*.

ZUIDLAREN, 25 Sept. 1853.

In naam der Commissie voornoemd:
De Secretaris, Dr. PRUISSEN.

DE PROVINCIALE COMMISSIE VAN GENEESKUNDIG ONDERZOEK IN DRENTHE,

verwittigt hiermede de belanghebbenden, dat zoo bij den President van genoemde Commissie den Heer G. H. AMSHOFF, Med. Dr. te *Hoogeveen*, als bij M. MICHELS, Concierge bij het Provinciaal Bestuur van Drenthe te *Assen*, **Koepokstof** (aanvrage franco) verkrijgbaar is.

ZUIDLAREN, 25 Sept. 1853.

In naam der Commissie voornoemd:
De Secretaris, Dr. PRUISSEN.

VOOR HANDWERKSLIEDEN.

De jonge Handwerkslieden tusschen de 14 en 20 jaren oud, welke verlangen gedurende den aanstaanden wintercursus, beginnende den 1 October, op de industrieschool van het Dep. Assen der *Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid* onderwijs te ontvangen in de **Teeken- en Meetkunst**, kunnen zich daartoe, voor den 5 dezer maand, aanmelden bij den heer C. MEIBOOM te Assen. De vereischten naar het reglement bezittende, zullen zij worden toegelaten, zooveel de ruimte toelaat, en na vooraf volgens het regement, te hebben betaald *f* 1,50; wordende overigens dit onderwijs geheel gratis gegeven.

Het Bestuur van gemeld Dep. vleit zich, dat van deze gunstige gelegenheid om bekwaamheden op te doen en kundige Handwerkslieden te worden, met belangstelling en vlijt gebruik zal worden gemaakt.

ASSEN, 1 October 1853.

Namens gemeld Bestuur,
S. GRATAMA.

ER WORDT GEVRAAGD:

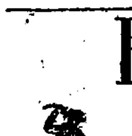

EEN KUIPERSKNECHT, om dadelijk in dienst te treden.

Gadingmakenden vervoegen zich spoedig bij F. KUIPER te *Drouwen*.

DE HOLLANDSCHE SOCIETEIT VAN LEVENSVERZEKERINGEN,

opgerigt in den Jare 1807 te Amsterdam,

gaat, blijkens de Tarieven, verkrijgbaar ten Kantore des Directe en bij H. H. Correspondenten, **CONTRACTEN van LEVENSVERZEKERING** van onderscheiden aard aan: verzekert **WEDUWEN- en WEEZEN-PENSIOENEN**; — en geeft **LIJFRENTE-BRIEVEN** uit, zoowel dadelijk ingaande als uitgestelde.

De Directeur,
P. LANGERHUIZEN.
Heerengracht, tusschen het Koningsplein en de Vijzelstraat, No. 83.

Correspondent te Assen, de heer E. A. SMIDT.

ZWOLSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

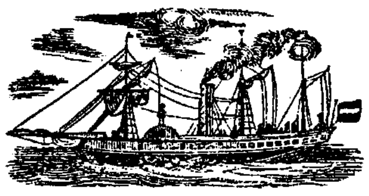

Van af **1 OCTOBER e. k.**, wordt het uur van **vertrek** uit *AMSTERDAM* VERVROEGD op 's morgens acht uur. Uit *ZWOLLE* blijft het **vertrek** 's morgens zeven uur. Dagelijksche vaart uitgezonderd 's WOENSDAGS.

BRIEVENPOSTERIJ TE ASSEN.

DILIGENCE-EXPEDITIE.

Ten gevolge het vervroegde vertrek der STOOMBOOT uit *Amsterdam*, met 1 OCTOBER aanstaande, heeft de DIRECTEUR van het Postkantoor te *Assen* de eer het Publiek te berigten:

a. dat daardoor deze Expeditie niet meer sluit op de Geldersche Post;
b. dat de Brievenbus voor de correspondentie op *Groningen* en over *Groningen* loopende, van af dat tijdstip in stede van $9^{3}/_{4}$, zal worden gelegd te $7^{1}/_{2}$ uur 's avonds.
c. dat overigens alles tot nadere bekendmaking op den bestaanden voet blijft.

ASSEN, 30 Sept. 1853.

De Directeur voornoemd,
H. S. GRATAMA.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *ASSEN* doen te weten, dat op

MAANDAG DEN 10 OCTOBER

eerstkomende, des middags te 12 ure, door hen, BIJ ENKELE INSCHRIJVING, zal worden

AANBESTEED:

De leverantie van de OLIE, KAARSEN en LAMPENKOUSJES, benoodigd voor de verlichting der Straten en van het Stadshuis, en de levering van den TURF voor de lagere Scholen te ASSEN en KLOOSTERVEEN en het STADSHUIS.

De INSCHRIJVING-BILLETTEN zullen behoorlijk verzegeld aan den Heer BURGEMEESTER moeten worden bezorgd met de noodige MONSTERS van den TURF op den dag der Aanbesteding, uiterlijk des voordemiddags te elf ure; terwijl van de VOORWAARDEN van AANBESTEDING ter Secretarie inzage kan worden genomen.

ASSEN den 26 September 1853.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
De Burgemeester,
H. J. OOSTING.
De Secretaris,
KIJMMELL.

Ten overstaan van Mr. C. DE RANITZ, Notaris te *Groningen*, zal ten verzoeke van de Erven wijlen den Hoog WelGeb. Heer B. F. W. Baron VAN WESTERHOLT, Heer van *Hackfort* en *Ter Heijl*, op

MAANDAG, DEN 17 OCTOBER 1853

EN VOLGENDE DAGEN,

TELKENS DES VOORMIDDAGS TE 10 UUR
ten Huize van de Wedw. M. J JUURSEMA, te *Leek*,

PUBLIEK WORDEN GEVEILD:

Het uitgestrekte **LANDGOED**, de Havezate

TER HEYL,

gelegen onder de Gemeente *Roden*, Provincie *Drenthe*, en Gemeente *de Leek*, Provincie *Groningen*, ruim een uur van den Straatweg van *Groningen* naar *Leeuwarden* en drie uren van eerstgenoemde Stad, bestaande in:

een zeer goed onderhouden **HEERENHUIS** met 8 BENEDEN- en BOVENKAMERS, benevens eene ZAAL, PROVISIEKAMERS, BADKAMER, KEUKEN, KELDER, STALLEN, KOETSHUIS en SCHUUR, KOETSIERS- en TUINMANSWONING, ruime **BANK** in de Kerk te *Roden*, prachtigen **TUIN** met DRUIVENKAST en uitmuntende VRUCHTBOOMEN, riante Vischrijke WATERPARTIJEN, diverse **BOERENPLAATSEN**, en **DAGHUURDERSWONINGEN**, aanzienlijke **BOSSCHEN** met EIKEN-, BEUKEN- en DENNENLANEN, **BOUW-** en **WEIDELANDEN**, **VELD-** en **VEENGRONDEN**, doorsneden met VAARTEN en KANALEN, die in een onmiddellijk verband staan met het openbaar vaarwater, naar *Groningen*, *Leeuwarden*, enz., onvervankelijk ruim 1700 Bunders groot, waardoor of langs ligtelijk de gewenschte Spoorweg van *Leeuwarden* op *Groningen* zal gelegd worden.

Het Heerenhuis zal kunnen worden bezigtigd op Maandag den 3den, Donderdag den 6, Maandag den 10den en Donderdag den 13den October 1853, telkens van des voormiddags 10 tot des namiddags 4 uur, op BEWIJZEN VAN TOEGANG, te verkrijgen bij den ondergeteekenden Notaris te *Groningen*, en bij P. KIELSTRA, nagenoemd, tegen betaling van 25 Cents.

De veiling der voorschrevene Goederen zal plaa[ts] hebben in perceelen, in verschillende massa's en [in] generale massa. De dag en het uur van den Toesl[ag] zal nader worden bekend gemaakt.

De CATALOGUS der Goederen zal op den 1s[ten] October 1853 verkrijgbaar zijn, tegen betaling van [..] Cents, ten Kantore van Mr. C. DE RANITZ, te *Groningen*, van Mr. W. H. TAAIJ, te *Arnhem*, van d[en] Heer P. PRAETORIUS, te *Amsterdam*, en bij P. KIELSTRA, op den Huize *Ter Heyl*, en nadere informati[ën] bij de beide eerstgenoemde Notarissen; doch alle aanvragen franko.

Mr. C. DE RANITZ, Nots.

NAGEKOMENE BERIGTEN.

* **Meppel, 30 Sept.** In de Vergadering van deelhe[b]bers in de Drentsche Kanaal-Maatschappij, heden gehoude[n], waren 171 stemmen vertegenwoordigd. — De heer Mr. H. Carsten nam de functiën van secretaris waar. — De balans [en] de rekening worden goedgekeurd met algemeene stemmen, [uitgezonderd] halve die van de heeren *Sluis* en *Kalff*, buiten stemming. — [Het] batig slot der rekening is *f* 19722,50; op voorstel van Commis[sa]rissen wordt besloten, hiervan 2 percent als dividend uit [te] keeren, doch de gelden vooreerst in kas te houden. — De Co[m]missarissen zijn gemagtigd, om met de Hooge Regeer[ing] in onderhandeling te treden, om de concessie te wijzig[en], ten einde vermindering van werken te erlangen; 16 stemm[en] waren hier tegen; de afgevaardigde van wege de Provin[]cie, de heer Sluis, hield zich buiten stemming. — [Het be]sluit der Provinciale Staten ten aanzien der Kanaal-Maatschappij d.d. 15 Julij jl. is aangenomen voor notificatie. — He[t] voorstel, om afstand te doen van de jaarlijksche subsidie va[n] *f* 6000-// van wege de Provincie is verworpen.

Op voorstel van den Directeur, wordt het punt, om dan niet *f* 350,000 te negotieren, vooreerst uitgesteld. De aftredende Commissaris, de heer *H. Meinesz*, is met gro[o]te meerderheid herkozen; in plaats van den anderen aftrede[n]den Commissaris, den heer *H, A. Bake*, die verzocht had ni[et] weer in aanmerking te komen, is bij herstemming gekozen de heer *Rahder*, wonende te Nieuweroord. — Het honorari[]um van den Directeur wordt bepaald op *f* 600-//, terwijl a[an] Commissarissen wordt overgelaten, of hij al dan niet reisg[eld] zal genieten. — Tot directeur wordt met 111 stemmen [be]noemd de heer *H. L. van der Lelij*: de heer *Keurenaer* [had] 55 stemmen. — De volgende Vergadering van deelheb[bers] zal te Amsterdam gehouden worden. — 's Avonds te zes [uur] is deze vergadering gesloten.

BURGERLIJKE STAND.

ASSEN, 23—30 Sept. Bev.: A. Grosman, van d.; K. We[s]sing, geb. Kamerling, van z.; F. Döbken, geb. Noorman, [van] z.; L. Slagter, geb. Boer, van d. — Overl.: L. Nap, ech[tge]noote van H. Brink, 45 j.; H. Nuis, weduwe van H. Aren[ds], 68 j.: L. J. Nuver, 85 j.; R. van Vriesland, vr. gesl.. 24 d.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 30 Sept.

Tarwe, Jarige	70	N.pd.	*f* 0.00	Boekweit, zand 65	N.pd. *f*	6.[..]
„ N. Oml.	68	„	„ 11.50	„ „ 67	„ „	[..]
dito.	70	„	„ 12.00	„ veen 64	„ „	6.[..]
„ „ Old.	68	„	„ 11.25	„ „ 66	„ „	[..]
„ „ „	70	„	„ 11.75	Paardeboonen.. *f*	7.25 à	[..]50
Rogge, N. Inl.	66	„	„ 8.50	Groene Erwten „	9.00 à	1[..]
„ O. „	68	„	„ 8.90	Graauwe „ „	10.00 à	1[..]
„ „ „	70	„	„ 9.30	Koolzaad . . . *f*	11.75 à	1[..]
Haver. N. dikke	40	„	„ 3.45	Gort, grove . „	11.00 à	00.[..]
„ „	50	„	„ 4.20	Gort, parel . „	13.50 à	1[..]
„ Voer	35	„	„ 3.15	Olie, raap per vat	38.00 à	00[..]
„ „	40	„	„ 3.65	Raapkoeken. . . .	à	00[..]
„ Zwarte	35	„	„ 3.10	Lijnkoeken	00.00 à	00[..]
„ „	40	„	„ 3.60	Boter ¼ ton. . . .	00.00 à	00[..]
Garst, N. wint.	54	„	„ 6.40	Boter ⅛ „	à	00[..]
„ „ „	56	„	„ 6.70			
„ „ zomer	54	„	„ 5.80			
„ „ knob.	60	„	„ 6.60			

Tarwe 25 cent hooger gedaan. Rogge traag. Boekweit [..] W. Garst 20 en Zomer en Knobbe 10 cent hooger gedaan. [Ha]ver weinig aan en daardoor iets hooger betaald. Boonen [..] prijshoudend. Koolzaad stil. Gort hooger gedaan.

ASSEN, 29 Sept. Rogge *f* 9,30, *f* 9,00, *f* 8,75. Boek[weit] 6,75, 6,50, 6,40. Boter 80 a 75 ct. het Ned. pd. Aardapp[elen] *f* 2,50 à *f* 2,00. Prijs van het brood *f* „-65 de 6 N. ℔

COEVORDEN, 26 Sept. Rogge *f* 8.50. Boekweit *f* 6.50. [Bo]ter Ned. pd. 70 ct. Zetting f 0.60.

MEPPEL, 29 Sept. Rogge, f 8.50 à f 8.65; Boekweit, *f* [..] *f* 7.25; Boter 1½ Ned. pd. f 1,30 á f 1,45. Boter per [..] f 18,50 à *f* 20.00. Zetting f 0.64.

HOOGEVEEN, 27 Sept. Rogge *f* 9.05. Boekweit *f* 6.50. Haver *f* 3.80. Boter Ned. pd. 90 cent. Zetting *f* 0.64.

AMSTERDAM, 28 Sept. TARWE en ROGGE tot vo[rige] prijzen. Tarwe: 126, 130 ℔ bonte Poolsche *f* 420, [..] 134 ℔ p[..] geringe roodb. dito *f* 360; 127 ℔ Wismar *f* 405; [..] Petersb. Kubanka *f* 395. Rogge: 118. 120 ℔ Pruissische *f* 2[..] 256; 123 ℔ dito *f* 264, 265; 117, 118 ℔ nieuwe Archangel *f* 2[..] 255; 116 ℔ oude Gedroogde *f* 243. — GARST *f* 4 hooger [..] ℔ oude Vriesche Winter *f* 210; 100, 102 ℔ nieuwe O[..] dito *f* 204, 210; 101 ℔ mindere dito *f* 205. — HAVER iets [..]ter: 80 ℔ Dikke *f* 135; 74, 75 ℔ Voer *f* 120, 123. — BO[EK]WEIT *f* 5 hooger; 120, 121 ℔ Vriesche Zand *f* 237, 2[..] KOOLZAAD £ ½ lager; op 9 vaten Olie in Sept. £ 70[..] £ 71; Nov. £ 71½; Dec. £ 72. — LIJNZAAD zond[er han]del. — RAAPOLIE weder lager afgegeven; op 6w. *f* [..] Vliegend *f* 38,25, 38; 1o Oct. *f* 38, 37,75, Nov. *f* 39, [..] Dec. *f* 39,50, ⅜; Mei *f* 40.25. — LIJNOLIE dadelijk [..] het Najaar flaauw; op het Voorjaar vast; op 6w. *f* 31,50; [..] *f* 30,25; 1o. Oct. en Nov. *f* 30,25, 30; Maart *f* 30,25[..] April *f* 30,50; Mei *f* 30.50, 75. — HENNEPOLIE op 6w. *f* [..] Vliegend *f* 39,25. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks [..] 86. — LIJNKOEKEN per 104 stuks *f* 11 a 13,50.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 29 Sept. 1853.

			GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	2½	pct.	62¼
„ „	3	„	74 11/16
„ „	4	„	93¾
Amort. Synd.	3½	„	93¼
Handelm.	4½	„	
O.I. Leening	4	„	
Aand. Holl. Spoorw.			
Aand. Rijn Sp.	4½	„	
Haarl. Meer	5	„	
Rusl. Ob. Hope	5	„	107
Dito 1828/29	5	„	106¼
Cert. 1831/33	5	„	97
Dito 1840	4	„	
Dito Stieglitz	4	„	91
Ins. in Assign.	6	„	
Cert. van dito	6	„	73

			GE[BLEVEN.]
Polen. Oblig.	4	pct.	[..]
Spanje. Oblig.	1	„	[..]
Obligatiën	3	„	[..]
Binnenl.	3	„	[..]
Amortisable			[..]
Bewijz. Coup.			
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5	„	
„ „	4	„	9[..]
„ Metal.	5	„	92[..]
„ „ N.	5	„	41[..]
„ „	2½	„	50[..]
Belgie, Cert.	2½	„	51[..]
Rothschild	2½	„	
Portug., Lond.	5	„	
„	4		4[..]
Amerika Bank-Act.			

TER BOEK- EN COURANTDRUKKERIJ
VAN M. T. Sz. GRATAMA, te ASSEN.